

4. Európai béreket a magyaroknak!

A Demokratikus Koalíció szociáldemokrata kormánya olyan bér- és munkaügyi programot ajánl Magyarországnak, amely kiutat mutat az Orbán-kormány elmúlt 13 éves kudarcából, és elvezet minket az európai munkahelyek, tisztességes fizetések és kiszámítható élet világába.

Olyan országot teremtünk, ahol a havi jövedelmünk elég a magunk és a családjaink eltartására. Ezért a szociáldemokraták első célja, hogy mindenki tisztességesen megélhessen a fizetéséből és a nyugdíjából.

Nincs jó élet, ha a váratlan kiadásokra – legyen az egy hirtelen jött betegség vagy egy elromlott hűtőszekrény – nincs félretett pénzünk. Ezért a szociáldemokraták második célja, hogy mindenkinek legyen legalább háromhavi megtakarítása.

Nincs jó élet, ha az életünk csak a munkánkról szól, mert nincs pénzünk kiszakadni a hétköznapi életből, feltöltődni, nyaralni vinni a gyerekeinket, családtagjainkkal vagy barátainkkal együtt tölteni a szabadidőnket. Ezért a szociáldemokraták harmadik célja, hogy mindenki évente legalább egy hétre el tudjon utazni pihenni.

Olyan országot építünk, ahol a fiataloknak nem kell külföldre menni a boldogulásért, és a már külföldön dolgozóknak megéri hazajönni, hiszen biztonságban tudhatják a megélhetésüket. Ebben a munkában partnerként tekintünk a dolgozóakra, a szakszervezetekre és minden tisztességes munkáltatóra. Megváltoztatjuk az Orbán-kormány felfogását, miszerint az emberek vannak a gazdaságért, a Demokratikus Koalíció felfogásában a gazdaság lesz az emberek jólétéért. Ezt akarjuk. Ezért dolgozunk. Ez a szociáldemokrata fordulat egyik legfontosabb célja.

Az elmúlt időszakban árákban elsők, bérekben utolsók lettünk az Európai Unión belül. A legalacsonyabb bért keresők vásárlóereje a második legnagyobb mértékben csökkent az idei évben, ráadásul mind a bruttó, mind a nettó összeget vizsgálva az EU-n belül Magyarországon az egyik legalacsonyabb a minimálbér összege. A bruttó minimálbérré jutó munkavállalói átlagos adóteher mértéke pedig a második legmagasabb Magyarországon az EU tagállamai között.

Célunk, hogy a magyar dolgozókat végre megbecsüljék itthon is, ne csak külföldön. Elfogadhatatlan, hogy százezrek kényszerültek más országokba, távol az otthonuktól, mert máshogy nem tudják biztosítani a megélhetésüket. Az elmúlt években sereghajtók lettünk az Európai Unióban bérek tekintetében, már a román bérek is megelőzik a magyarokat. Nem engedjük meg, hogy az inflációt a bérből és fizetésből élők fizessék meg, fel kell zárkózni Európához bérek tekintetében.

4.1. Az árak helyett a béreket emeljük!

Szociáldemokrataként meggyőződésünk, hogy az állam nem hagyhatja magára a munkavállalókat és nem bízhatja csak a piacra a bérek megállapítását. Ezért olyan aktív kormánypolitikát folytatunk, amelynek kimondott célja a munkajövedelmek emelése, a magyar munkavállalók európai bérfelzárkózása.

- Béremelést adunk az állami alkalmazottaknak; a pedagógusok, ápolók, szociális munkások, rendőrök, tűzoltók, mentősök, óvodai és bölcsődei dolgozók, közigazgatásban dolgozók béremelése azért is fontos, mert az állam így közvetlenül tudja emelni a bérszínvonalat. Ha az állam a saját munkavállalóinak bérét emeli, az a többi munkavállalóra is hatással van.

- Bevezetjük az európai minimálbér-szabályozást, így emeljük a minimálbér összegét és garantáljuk értékállóságát. Az a tapasztalat, hogy a minimálbér emelése tolja a többi bért is felfelé.
- Adómentessé tesszük a minimálbér összegét, hogy a megélhetéshez szükséges minimális jövedelem adómentes legyen minden munkavállalónak!
- Csak olyan beruházásnak adunk uniós vagy magyar állami támogatást, amely vállalja, hogy az adott területen az eddig megszokottnál magasabb, versenyképes bért fog fizetni az alkalmazottainak.
- Ma ez nem szempont a stratégiai partnerségek kialakításakor, ezért van tele az ország nyomott áron dolgoztató multikkal, akkugyárakkal és összeszerelő üzemekkel. Csak azzal a vállalattal kötünk stratégiai partnerséget, amely vállalja, hogy tisztességes béreket fizet.
- Akkor emelkednek a bérek a gazdaságban, ha erősek a szakszervezetek és módjuk van arra, hogy megvédjék a munkások érdekeit. Ezért támogatjuk a szakszervezetek jogainak védelmét, az érdekegyeztetés és a kollektív szerződések rendszerét. Csak azok a cégek indulhatnak közbeszerzésen, ahol rendezett munkaügyi kapcsolatok vannak.
- Versenyképes európai béreket hosszú távon csakis egy átfogó, koherens, a társadalmat és nem csak egyes rétegek, csoportok érdekeit szolgáló gazdaságpolitikával és az ezzel is összhangban lévő magas színvonalú oktatással lehet biztosítani. A gazdaság fejlesztése nem épülhet alacsony bérekre, azaz a magas hozzáadott értéket előállító tevékenységekre kell koncentrálni, amely képzett, s ezáltal magasabb bérű munkavállalókat kíván.

4.2. Az európai minimálbér bevezetése

A Demokratikus Koalíció nagy sikere, hogy 2022 októberében megszületett az EU irányelve az Európai Unióban biztosítandó, megfelelő minimálbérekről. Az irányelv új uniós szabályokat vezetett be a következőkre vonatkozóan:

- a jogszabályban meghatározott minimálbérek megállapítására és azok megfelelőségének aktualizálására szolgáló eljárások;
- a bérmegállapításra irányuló kollektív tárgyalások előmozdítása;
- a nemzeti jog alapján minimálbérre jogosult munkavállalók tényleges hozzáférése a minimálbér nyújtotta védelemhez.

Az Árnýékkormány szerint az európai minimálbér-szabályokat úgy kell bevezetni Magyarországon, hogy ez a magyar munkavállalók számára a lehető legkedvezőbb legyen.

- Olyan automatikus minimálbér-emelési szabályokat vezetünk be, amelyek minden munkavállaló számára biztosítják a tisztességes minimálbért. Országos minimálbér-megállapodás, illetve kollektív szerződés ettől csak felfelé térhessen el.
- Az Árnýékkormány álláspontja szerint a minimálbér minimumát kötelezően a mediánbér 60%-ához, illetve a bruttó átlagbér 50%-ához kell igazítani. Ezzel azonnal, nagyjából bruttó 50 ezer forinttal emelkedik a minimálbér.
- Szükségesnek tartjuk a társadalmi minimum számításának kidolgozását a társadalmi partnerek és a tudomány szereplőinek bevonásával. A társadalmi minimum később szintén a minimálbér meghatározásának alapja lehet.
- A növekvő minimálbérek költségeinek ellensúlyozására adó- és járulékkedvezményekkel - vagy más módon - támogatást kell nyújtani a magyar kis- és középvállalatoknak. Ennek módját az érintettekkel egyeztetve kell kidolgozni.

- Az irányelvnek megfelelően szükségesnek tartjuk cselekvési terv készítését a kollektív megállapodással való lefedettség arányának növelésére. A kollektív szerződések megkötése érdekében növelni kell a munkaadók érdekeltségét a kollektív megállapodások megkötésében.
- Lehetővé kell tenni a kollektív szerződés megkötését a közszféra olyan területein is, ahol ma ez tiltott.
- Új munkaügyi szabályozást kell alkotni, ennek keretében erősíteni kell az ágazati tárgyalások rendszerét, és pontosítani kell a kollektív szerződésekre vonatkozó szabályokat.
- Támogatni kell a szakszervezetek kapacitásépítését, megfelelő jogi és szakmai háttérrel kell teremteni az ágazati és országos érdekegyeztetés rendszeréhez.

4.3. Erős érdekvédelem

A rendezett munkaügyi kapcsolatokkal rendelkező jóléti államok sajátossága, hogy a munkáltatók és a munkavállalók szervezetei egyenrangúan tárgyalnak és kötnek a munka világára érvényes ágazati és munkahelyi kollektív szerződéseket és bérmegállapodásokat. Az erős szakszervezetek, a jól működő érdekegyeztetés garantálja azt, hogy a munkavállalók hosszabb távon is megkapják a gazdaság eredményeiből a jogos részüket, hogy tartósan emelkedjenek a bérek. A Fidesz 2010. évi hatalomra jutása után azonban mind a munkavállalói, mind a szakszervezeti jogok erőteljes csökkentése figyelhető meg, amely a mai időszakban már teljesen kiüresítette és formálissá tette a különböző érdekegyeztetési szinten folyó munkákat.

Célunk a valódi szociális párbeszéd megvalósítása, szociáldemokrataként a bértárgyalásokból nem vonulunk ki a versenyszférában sem, hanem aktívan részt veszünk a munkavállalók és a szakszervezetek oldalán.

- Az Alkotmányban rögzítjük a társadalmi párbeszéd garanciáit, és megteremtjük a szükséges jogszabályi alapokat.
- Az érdekképviselőket bevonjuk a munkaerőpiaci, foglalkoztatáspolitikai intézményrendszer működtetésének döntés-előkészítő szakaszába.
- A társadalombiztosítási alapok működésének ellenőrzésében érdemi szerepet adunk a szakszervezeteknek és az ellátottakat képviselő szervezeteknek.
- Állami támogatást nyújtunk a szakszervezeteknek (meghatározott kritériumok alapján) társadalmi és gazdasági kérdésekben betöltött szerepük elismeréseként.
- Annak érdekében, hogy a szakszervezetek érdemi partnerei legyenek a munkáltatóknak, helyi, ágazati és országos szinten elősegítjük egy szakszervezeti képző- és kutatóintézmény létrehozását.
- Új érdekegyeztetési rendszert hozunk létre, és a javaslatok kidolgozására folyamatos egyeztetést hajtunk végre a szakszervezetekkel. A célunk egy olyan érdemi érdekegyeztetési mechanizmus kialakítása, amely biztosítja a felek szociális párbeszédben való érdekérvényesítését jogszabályi keretek között.
- A korábban kialakult érdekegyeztetési szinteket pontosítjuk. A makroszintű érdekegyeztetés mellett az ágazati szociális párbeszéd jogszabályi megerősítésére javaslatokat dolgozunk ki, és ebbe a rendszerbe beillesztjük a hagyományos, helyi szintű érdekegyeztetés kereteit is.
- Lehetővé tesszük, hogy a szakszervezetek is igényt tarthassanak az adó egy százalékára.

- A szakszervezeti és munkavállalói jogok megsértését szankcionálni fogjuk annak érdekében, hogy a munkáltatók ne akadályozzák a munkavállalóknak az alapvető emberi jogok között szereplő egyesülési jogának gyakorlását.